

Dolgozat címe:

Különbségek Mindszent közoktatási intézményei között: A Dózsa-telep és a városközpont összehasonlító elemzése

A dolgozatot készítő hallgató neve:

Tatár Attila

Vidékfejlesztési agrármérnöki, nappali munkarend, Szent István Campus

Intézet/tanszék: Vidékfejlesztés és fenntartható gazdaság Intézet

Belső témavezető: Nagyné Dr. Molnár Melinda, Egyetemi Docens, Vidékfejlesztés és fenntartható gazdaság Intézet

Tartalmi kivonat:

Dolgozatomban Mindszent város két általános iskolájának a központi és a Dózsa-telepi tagintézmény helyzetét, társadalmi funkcióját és a szülői megítélését vizsgáltam. Célom az volt, hogy feltárjam az intézmények közötti különbségeket, valamint azokat a tényezőket, amelyek befolyásolják a szülők elégedettségét és iskolaválasztási döntéseit.

A szakirodalmi elemzésemet 4 téma köré csoportosítottam: az oktatás, mint társadalmi tőke-elem, rövid áttekintés a magyar közoktatás rendszerváltás utáni átalakulásáról, a cigányság társadalmi helyzete és az oktatáshoz való hozzáférés problémái Magyarországon, az oktatási helyzet megítélése az Oktatási Hivatal statisztikai közléséből Csongrád-Csanád vármegyére.

Az önálló kutatás első részében az iskolai statisztikai adatok alapján elemeztem a tanulólétszám, a hátrányos helyzetű (HH, HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók arányának változását 2017 és 2024 között. Az adatok azt mutatták, hogy mindkét intézmény tanulólétszáma csökkenő tendenciát követett (**9. ábra**), és a Dózsa-telepi tagintézményben magasabb arányban fordulnak elő hátrányos helyzetű és SNI tanulók. Ez arra utal, hogy a Dózsa-telepi iskola erősebben lát el kompenzáló és felzárkóztató szerepet, míg a központi iskola inkább teljesítményorientált oktatási környezetet biztosít.

A második kutatási szakaszban online kérdőíves felmérést végeztem, amelyben 117 szülő vett részt. A válaszok alapján a szülők mindkét intézményben alapvetően elégedettek gyermekük biztonságérzetével és fejlődési lehetőségeivel, azonban a hangsúlyok eltérőek. A központi iskola esetében a tanulmányi színvonal és a továbbtanulási lehetőségek kaptak nagyobb figyelmet, míg a Dózsa-telepi intézmény szülői inkább a tanári odafigyelést és a közösségi összetartozást értékelték kiemelkedően.

Az iskolaválasztási szempontok vizsgálata során kiderült, hogy mindkét csoportnál a lakóhely közelsége a legfontosabb döntési tényező. A központi iskola szülői nagyobb hangsúlyt fektetnek az oktatási színvonalra, míg a Dózsa-telepi szülőknél a tanárok személyisége és a családi hagyomány dominál. Ez a különbség azt jelzi, hogy a központi iskola választása racionálisabb, a Dózsa-telepié pedig érzelmibb, közösségi alapú döntés.

A hipotézisek értékelése során megállapítottam, hogy azok részben igazolódtak. A két intézmény között valóban vannak különbségek az oktatási környezet, a kommunikáció és a szülői attitűdök tekintetében, de ezek inkább hangsúlybeli, mintsem alapvető eltérések. A Dózsa-telepi iskola a helyi társadalmi integráció és esélykiegyenlítés, a központi iskola pedig a továbbtanulás és mobilitás fő színtere.

Összességében a kutatás rávilágított arra, hogy a Mindszenti oktatási hálózat iskolái komplementer funkciót töltenek be: együtt biztosítják a tanulók sokféle igényének kielégítését, és egyaránt hozzájárulnak a város oktatási és társadalmi stabilitásához.